

«БЕКІТЕМІН»
Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым вице-министрі

Э.А.Суханбердиева

« 19 » 04 2017ж.

«Музыка теориясы» пәнінің тест спецификациясы

1. Мақсаты: Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының бітірушілері ЖОО-да оқуды жалғастыра алу қабілетін анықтау.

2. Міндеті: Қысқартылған оқыту нысаны бойынша Жоғары білім берудегі «04 Өнер» бағытының келесі мамандықтарына:

5B040300-Вокалдық өнер

5B040400-Дәстүрлі музыка өнері

5B040800-Эстрада өнері

5B140100-Орындаушылық өнер

5B140200-Халық аспаптары

5B140300-Ән өнері

түсу үшін Техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының:

0108013-Мектепке дейінгі және негізгі орта білім беру ұйымдарындағы музыка пәнінің мұғалімі

0404013-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, концертмейстер

0404023-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, ансамбль, оркестр әртісі (жетекшісі)

0404033-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, халық аспаптар оркестрінің әртісі (жетекшісі)

0404043-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, эстрадалық аспаптар оркестрінің әртісі (жетекшісі)

0405013-Оқытушы, хормейстер

0406013-Балалар музыка мектебінің оқытушысы

0407013-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, академиялық ән салу әртісі, ансамбль солисі

0407023-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, домбырамен халық әндерін орындау әртісі

0407033-Балалар музыка мектебінің оқытушысы, эстрадалық әндер орындау әртісі

0407043-Хор әртісі

0411012-Бутафор

0411022-Сахна машинисі

0411032-Гримші-пастижер

0411042-Костюмер

0411053-Суретші-декоратор

0411063-Жарық аппараттары операторы

0411073-Костюмдер бойынша суретші

бітірушілеріне арналған тест.

3. Тест жоспары: Тестке пәннің негізгі бөлімдердің материалдары енгізілді.

Тест 3 бөліктен тұрады.

Б1 бөлігі бір дұрыс жауабы бар (1/5)

- 20 тапсырма,

Б2 бөлігі бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар (б/б)

- 10 тапсырма,

Б3 бөлігі жағдаяттық (бір дұрыс жауабы бар)

- 10 тапсырма.

Бірінші деңгей (1) -10 тапсырма.

Екінші деңгей (2) - 20 тапсырма.

Үшінші деңгей (3) – 10 тапсырма.

Тақырып Тема		Тақырыпша Подтема		Тапсырмалар саны Количество заданий
Код	Аты Наименование	Код	Аты Наименование	
1	Музыкалық дыбыс және оның қасиеттері Музыкальный звук и его свойства.	1	Музыкалық құрылым. Октавалар. Музыкальный строй. Октавы.	1
		2	Тондар мен жартытондар. Альтерациялық белгілер. Тоны и полутоны. Знаки альтерации.	1
2	Нота жазуы Нотное письмо	1	Әріптік белгілеулері. Буквенное обозначение.	1
		2	Кілттер. Ключи.	1
		3	Нота жазуын қысқарту белгілері Знаки сокращения нотного письма.	1
		4	Мелизмдер Мелизмы	1
		5	Транспозиция Транспозиция	1
3	Музыкалық жүйе Музыкальная система	1	Музыкалық синтаксис. Фактура. Музыкальный синтаксис. Фактура.	1
		2	Әуен. Секвенция. Мелодия. Секвенция	1
4	Метр және өлшем Метр и ритм	1	Метр және ырғақ. Метр и ритм.	1
		2	Ырғақтың ерекше түрлері Особые виды ритмического деления.	1
		3	Темп. Темп.	1
5	Лад және тональдік. Лад и тональность	1	Лад және тональдік. Мажор мен минордың түрлері. Лад и тональность. Виды мажора и минора.	1
		2	Жасанды ладтар. Искусственные лады.	1
		3	Екі ұлғайтылған секундасымен ладтар. Лады с двумя увеличенными секундами.	1
		4	Халық ладтары. Лады народной музыки.	1

Тақырып Тема		Тақырыпша Подтема		Тапсырмалар саны Количество заданий
Код	Аты Наименование	Код	Аты Наименование	
		5	Пентатоника	1
6	Интервалы Интервалдар	1	Жай интервалдар. Алмасулары. Простые интервалы. Обращение.	1
		2	Құрамалы интервалдар. Алмасулары. Составные интервалы. Обращение.	1
		3	Мажор мен минор сатыларындағы интервалдар. Интервалы на ступенях мажора и минора.	1
		4	Хроматикалық (альтерациялық) интервалдар Хроматические (альтерированные) интервалы.	1
7	Аккордтар Аккорды	1	Үшдыбыстылықтардың түрлері. Алмасулары. Виды трезвучий. Обращения.	1
		2	Септаккордтардың түрлері. Алмасулары. Нонаккорд. Виды септаккордов. Обращения. Нонаккорд.	1
		3	Мажор мен минор сатыларындағы аккордтар Аккорды на ступенях мажора и минора.	1
8	Энгармонизм	1	Дыбыстар мен тональдіктердің энгармонизмі. Энгармонизм звуков и тоналностей.	1
		2	Интервалдардың және аккордтардың энгармонизмі. Энгармонизм интервалов и аккордов.	1
9	Альтерация мен хроматизм. Хроматизм и альтерация.	1	Альтерация мен хроматизм жайлы жалпы түсінік Общее понятие об альтерации и хроматизме	1
		2	Туыс тональдіктер. Родство тоналностей.	1
		3	Хроматикалық гамма. Хроматическая гамма.	1

Тақырып Тема		Тақырыпша Подтема		Тапсырмалар саны Количество заданий
Код	Аты Наименование	Код	Аты Наименование	
		4	Бірінші дәрежелі туыс тональдіктерге ауытқу және модуляция. Отклонения и модуляция в первую степень тональностей.	1
10	<p>Жағдаяттық тапсырмалар: Әртүрлі түрдегі (тест, таблица, график, статистикалық ақпараттар, суреттер және т.б.) ұсынылған ақпарат негізіндегі жағдаяттар (оқиға, мәселе, шынайы өмірде болған оқиға)</p> <p>Ситуационные задания. Ситуация (случай, проблема, история из реальной жизни) в основе, которой содержится информация, представленная в разнообразном виде (текст, таблица, график, статистические данные, картина и т.д.)</p>			2 жағдаятқа (1 дұрыс жауабы бар 5 тапсырмадан) 10 тапсырма 10 заданий на 2 ситуации (по 5 заданий с выбором 1 правильного ответа)
Тестінің бір нұсқасында тапсырмалар саны: Количество заданий в одном варианте теста:				40

4. Тест мазмұны:

Музыкалық дыбыс және оның қасиеттері. Музыкалық дыбыс. Музыкалық дыбыстың қасиеттері. Құрылым туралы түсінік. Табиғи және біркелкі темптелген құрылым. Пифагориялық құрылым. Октавалардың атаулары. Диатоникалық және хроматикалық жарты тон мен тон туралы ұғым. Альтерациялық белгілер.

Нота жазуы. Дыбыстардың белгіленуі. Кілттердің түрлері: «соль» кілті (скрипкалық, көне франциялық), «фа» кілті (бас, баритондық, басопрофундтық), «до» кілті (сопранолық, меццо-сопранолық, альттық, тенорлық, баритондық). Ноталаудың буындық, әріптік жүйесі. Аббревиатура жайлы түсінік. Мелизм түрлері: форшлаг, мордент, группетто, трель. Мелизмдерді қолдану және шешу. Транспозицияны қолдану тәсілдері.

Музыкалық жүйе. Әуен музыка өнеріндегі көркемдік құралдардың ең маңыздысы. Даму тәсілдері: биіктігі (әуендік кескіні), ырғақ, лад. Шарықтау шегі. Секвенция. Байланыс (звено). Қадам. Жоғары бағытпен, төменгі бағытпен. Диатоникалық және модуляциялық. Диатоникалық (тональдік) бір тональдік аумағында. Модуляциялық: хроматикалық- туыс тональдіктермен; транспорттық - белгілі бір берілген интервал бойынша. Музыкалық синтаксис. Цезура. Құрылыс. Фраза. Әуез (мотив). Период- музыкалық ойдың аяқталған ең қарапайым түрі. Сөйлем. Каденция. Түрлері. Қайталанған, қайталанбаған период. Синтаксистік құрылымдар.

Фактура. Фактураның типтері. Монофондық (бірдауысты, унисон) фактура. Полифонияланған (көпдауыстық, полифония элементтері қосылған) фактура. Гомофондық (басты дауыс пен сүйемелдеу) фактура. Аккордтық фактура. Гетерофония.

Метр мен ырғақ. Метр ұғымына анықтама. Әлді және әлсіз үлестер. Акцент. Метрдің түрлері. Екіүлесті және үшүлесті метр. Ырғақтың анықтамасы. Такт, толымсыз такт, такттік сызық. Өлшем. Қарапайым, күрделі, ауыспалы, аралас өлшем.

Полиметрия. Ауыспалы метр. Синкопа. Ырғақтың ерекше түрлері.

Темп. Темп пен динамикалық реңдерді (динамические оттенки) белгілеу. Агогика. Темп және музыкалық сипаттаманы (характер) көрсететін музыкалық терминдер.

Лад және тональдік. Лад пен тональдік ұғымдарын анықтау. Лад тұрақты және тұрақсыз дыбыстардың заңды жүйесі ретінде. Ладтағы дыбыстардың рөлі, ладтық қызмет ұғымы. Тұрақсыз дыбыстардың тартылысы. Шешілу. Ладтың сатыларының атаулары. Мажорлық

лады. Мажордың үш түрі. Минорлық лад. Минордың үш түрі. Кварта-квинталық шеңбер. Параллель, бір аттас, бір терциялық тональдіктер. Бүтінтондық гамма (ұлғайтылған). Римский-Корсаков (кішірейтілген) лады. Араб лады. Венгр лады. Халық музыкасындағы диатоникалық жеті сатылы ладтар: иониялық, лидиялық, миксолидиялық, фригиялық, дориялық, локриялық, эолиялық. Тетрахордтың түрлері. Пентатоника- үштонсыз ангемигондық лад. Мажорлық, минорлық пентатоника.

Интервалдар. Интервал (анықтамасы). Табиғи минор мен мажор сатыларындағы интервалдар. Құрамды интервалдар. Интервалдың алмасуы. Консонанстар мен диссонанстар. Диатоникалық және хроматикалық интервалдар. Диссонанс интервалдардың консонанс интервалдарға шешілуі. Интервалдардың шешілуіндегі дауыс жүргізілуі. Интервалдардың құрылуы. Тональдікте шешілуі. Үштондар. Тэн (характерные) интервалдар (гармониялық мажор және минор).

Аккордтар. Аккорд (анықтамасы). Аккордтардың терциялық құрамды принципі. Үшдыбыстықтың төрт түрі: мажорлық, минорлық, ұлғайтылған, кішірейтілген. Үшдыбыстықтың алмасуы: секстаккорд, квартсекстаккорд. Септаккордтардың түрлері. Табиғи мажор мен гармониялық минордағы доминантсептаккорд. Құрылымы. Алмасуы. Шешілуі. Кіші кішірейтілген және Кішірейтілген кіріспе септаккорд. Алмасуы. Шешілуі. Екінші сатыдағы септаккорд. Алмасуы. Шешілуі.

Энгармонизм. Энгармонизм (анықтамасы). Энгармонизм түрлері (нақты, жасанды). Дыбыстардың, интервалдардың және аккордтардың энгармонизмі.

Хроматизм мен альтерация. Альтерация ұғымы. Альтерациялық белгілер. Мажор мен минордың альтерацияланған сатылары. Хроматизм ұғымы. Хроматизм түрлері (көмекші, өтпелі, секірулі). Туыс тональдіктер (1 дәрежелі). Хроматикалық гамма. Ауытқу, модуляция (1 дәрежелі).

Музыкальный звук и его свойства. Музыкальный звук. Свойства музыкального звука. Понятие строя. Строй натуральный и темперированный. Пифагорейский строй. Названия октав. Понятие о полутоне и тоне диатоническом и хроматическом. Знаки альтерации.

Нотное письмо. Обозначение звуков. Разновидности ключей: ключ «соль» (скрипичный, старофранцузский), ключ «фа» (басовый, баритоновый, басопрофундовый), ключ «до» (сопрановый, меццо-сопрановый, альтовый, теноровый, баритоновый). Слоговая, буквенная нотация.

Понятие аббревиатуры. Разновидности мелизмов: форшлаг, мордент, группетто, трель. Применение и расшифровка мелизмов.

Способы транспозиции. Применение транспозиции.

Музыкальная система. Мелодия – носитель музыкальной мысли. Главные составляющие: звуковысотность (мелодический рисунок), ритм, лад. Кульминация. Секвенция. Звено. Шаг. Восходящая и нисходящая. Диатоническая и модулирующая. Диатоническая (тональная) в рамках одной тональности. Модулирующая: хроматическая – по родственным тональностям; транспонирующая – на определенный по тоновой величине интервал.

Музыкальный синтаксис. Цезура. Построение. Фраза. Мотив. Период – простейшая форма выражения законченной музыкальной мысли. Предложение. Каденции. Их виды. Периоды повторного, не повторного строения. Синтаксические структуры: периодичности, суммирования, дробления, дробления с замыканием.

Фактура. Типы фактуры. Монофоническая (одноголосие, унисон) фактура. Полифонизированная (многоголосие, пронизанное элементами полифонии) фактура. Гомофоническая (главный голос и сопровождение) фактура. Аккордовая фактура. Гетерофония.

Метр и ритм. Определение понятия метр. Сильные и слабые метрические доли. Акцент. Виды метра. Двухдольный и трехдольный метр.

Определение ритма. Такт, затакт, тактовая черта. Размер. Простые, сложные, переменные, смешанные размеры.

Полиметрия. Переменный метр. Синкопа. Особые виды ритмического деления длительностей.

Темп. Обозначение темпа и динамических оттенков. Агогика. Музыкальные термины, относящиеся к обозначению темпа, характера исполнения.

Лад и тональность. Определение понятий лад и тональность. Лад как система закономерных взаимоотношений устойчивых и неустойчивых звуков. Роль звуков в ладу. Тяготение. Разрешение. Название ступеней лада.

Мажорный лад. Три вида мажора. Минорный лад. Три вида минора. Кварто-квинтовый круг тональностей. Параллельные, одноименные и однотерцовые тональности.

Целотоновая гамма (увеличенный лад). Гамма Римского-Корсакова (уменьшенный лад). Арабский лад. Венгерский лад.

Диатонические семиступенные лады народной музыки: ионийский, эолийский, лидийский, миксолидийский, фригийский, дорийский, локрийский. Разновидности тетрахордов. Пентатоника – ангемитонный лад без звуков тритона. Мажорная, минорная пентатоники.

Интервалы. Интервал (определение). Интервалы на ступенях натурального мажора и минора. Составные интервалы. Обращение интервалов. Консонансы и диссонансы. Диатонические и хроматические интервалы. Разрешение диссонирующих интервалов в консонирующие. Голосоведение при разрешении интервалов. Построение интервалов. Разрешение в тональности. Тритоны. Характерные интервалы (гармонический мажор и минор).

Аккорды. Аккорд (определение). Терцовый принцип строения аккордов. Разновидности аккордов: трезвучие, септаккорд, нонаккорд. 4 вида трезвучий: мажорное, минорное, увеличенное, уменьшенное. Обращение трезвучий: сектаккорд, квартсектаккорд. Трезвучия на ступенях мажора и минора. Главные и побочные трезвучия. Виды септаккордов. Септаккорды на ступенях мажора и минора. Главные и побочные септаккорды. Доминантсептаккорд в мажоре и гармоническом миноре. Структура. Обращения. Разрешение. Малый вводный септаккорд и уменьшенный вводный септаккорд. Обращения. Разрешение. Септаккорд второй ступени. Обращения. Разрешение.

Энгармонизм. Энгармонизм (определение). Виды энгармонизма (реальный, мнимый). Энгармонизм звуков, интервалов, аккордов, тональностей.

Хроматизм и альтерация. Понятие альтерация. Альтерированные ступени мажора и минора. Понятие хроматизм. Виды хроматизма (вспомогательный, проходящий, скачковый). Родственные тональности (1 степени родства). Хроматическая гамма. Отклонение, модуляция (1 степени родства).

5. Тест орындауының орташа уақыты:

Тестінің бір тапсырмасын орындап шығуға белгіленген уақыт:

Б1 бөлігі	бір дұрыс жауабы бар (1/5)	- 1,5 минут
Б2 бөлігі	бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар (б/б)	- 2 минут
Б3 бөлігі	жағдаяттық (бір дұрыс жауабы бар)	- 2 минут

Тестінің толық орындалу уақыты – 70 минут.

6. Нұсқалар мен тапсырмалар саны:

Тест нұсқаларының баламалылығы:

- тестілердің спецификацияға сай құрылуымен;
- өзара ауыстыруға келетін тапсырмалардың әр түрлі нұсқаларда бір орында келуімен;
- барлық нұсқаларда қиындық деңгейінің бірдей болып келуімен жүзеге асырылады.

Бір тестіде 40 тест тапсырмасы.

7. Бағалау.

Бағалау кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін - 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға 0 балл алады.

Бірнеше жауап нұсқасынан барлық дұрыс жауаптар үшін - 2 балл,
- жіберілген бір қате үшін - 1 балл,
- екі және одан көп қате жауап үшін - 0 балл беріледі.

9. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

1. Вахромеев В. Элементарная теория музыки, М.2007 г.
2. Алексеев Б., Мясоедов А. Элементарная теория музыки, М. 1986 г.
3. Курс теории музыки под редакцией Островского А. Л., Л. 1988 г.
4. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки, М. 1991 г.
5. Хвостенко В. Задачи и упражнения по элементарной теории музыки, М. 2001 г.

ҰТО директоры

Р.Әлімқұлов